

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 21 maja 2024 r.
znak sprawy: BM.zp.058.31.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: udzielenia odpowiedzi na interpelację nr 2732.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 2732 złożoną przez Posła na Sejm RP Pana Jacka Niedźwieckiego w sprawie udzielenia pomocy rolnikom z powiatów suwalskiego, sejneńskiego i augustowskiego w związku z ich postulatami w ramach ogólnopolskiego protestu rolników, przedstawiam następujące informacje w odniesieniu do zadanych w przedmiotowym piśmie pytań.

1. Czy i w jaki sposób Ministerstwo zamierza rozwiązać problem nadmiernego importu towarów rolno-spożywczych z Ukrainy i innych krajów pozaunijnych?

W imporcie z Ukrainy do UE przed wybuchem wojny obowiązywały stawki celne wynikające z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina i będącej jego częścią umowy o Pogłębionej i Kompleksowej Strefie Wolnego Handlu (DCFTA). Na mocy tej umowy cła UE na większość towarów ukraińskich zostały zniesione, z wyjątkiem niektórych towarów rolnych, dla których liberalizacja ceł została ograniczona.

Ograniczenie to w większości polega na ustanowieniu bezcłowych kontyngentów taryfowych (TRQ), po przekroczeniu których import nadal jest możliwy, ale podlega unijnym stawkom celnym obowiązującym poza kontyngentami (erga omnes).

Obecnie wszelkie cła, które miały jeszcze zastosowanie zgodnie z Układem o stowarzyszeniu, zostały jednostronnie i czasowo zawieszono po przyjęciu przez UE w 2022 r. autonomicznych środków handlowych (ATM). Zawieszenie dotyczy również TRQ i ceł, które obowiązywały po ich przekroczeniu.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) od kilku miesięcy zabiegało o modyfikację rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ATM, aby wyłączyć z niego towary najbardziej wrażliwe (tj. wrócić do kontyngentów taryfowych i ceł wynikających z umowy DCFTA) oraz aby wzmocnić i przyspieszyć przepisy dotyczące możliwości wprowadzenia przez Komisję Europejską (KE) środków ochronnych ograniczających bezcłowy import z Ukrainy.

Nie wszystkie z naszych postulatów dotyczących rozporządzenia ATM zostały uwzględnione. Jednak w wyniku naszej aktywności mają być przyjęte rozwiązania wzmacniające ochronę sektora rolnego w porównaniu z obecnym stanem prawnym. Dla najbardziej wrażliwych produktów takich jak cukier, jaja czy mięso drobiowe, a także owies, niektóre przetwory zbożowe oraz miód, przewidziany jest automatyczny mechanizm przywrócenia przez Komisję Europejską kontyngentów taryfowych (TRQ) i ceł zgodnych z Układem o stowarzyszeniu UE-Ukraina, jeśli import z Ukrainy przekroczy średnią z okresu referencyjnego (II połowa 2021, całe lata 2022 i 2023). W przypadku wszystkich produktów objętych ATM (tj. nie w pełni zliberalizowanych w umowie stowarzyszeniowej z Ukrainą), w razie gdyby import powodował zakłócenia na rynku, kraje członkowskie będą mogły wnioskować do KE o przywrócenie ceł lub przyjęcie innych środków ograniczających import.

Informuję ponadto, że w dalszym ciągu obowiązuje zakaz importu z Ukrainy kukurydzy, pszenicy, rzepaku i słonecznika oraz niektórych produktów ich przetwórstwa wprowadzony przez Polskę od 16 września 2023r. Decyzja Polski o jednostronnym przedłużeniu i rozszerzeniu zakresu towarowego zakazu jest kwestionowana zarówno przez KE, jak i Ukrainę. Może się wiązać z negatywnymi konsekwencjami w postaci wszczęcia wobec naszego kraju postępowania naruszeniowego na wniosek KE lub podmiotu gospodarczego. Może też prowadzić do działań odwetowych strony ukraińskiej w postaci barier w dostępie do rynku ukraińskiego dla polskiego eksportu (Ukraina już zaskarżyła omawiany zakaz do WTO). W związku z tym Polska prowadzi rozmowy z Ukrainą na temat wypracowania dwustronnych zasad handlu, które byłyby akceptowalne dla Polski, dla KE i strony ukraińskiej, a jednocześnie zapobiegałyby

nadmiernemu przywozowi towarów rolnych z Ukrainy i destabilizacji polskiego rynku rolnego. W celu usprawnienia i przyspieszenia rozmów do udziału w spotkaniach ministrów rolnictwa Polski i Ukrainy zaangażowane zostały także organizacje rolnicze z obu krajów.

W związku z odwołaniem ukraińskiego ministra rolnictwa i powołaniem ministra tymczasowego, aktualnie rozmowy mogą spowolnieć ale staramy się je podtrzymywać na szczeblu technicznym i dyrektorskim.

Ponadto informuję, że MRiRW monitoruje stan negocjacji umów o wolnym handlu prowadzonych przez KE z krajami trzecimi. Zgłaszamy na bieżąco postulaty wprowadzenia do umów zapisów służących interesom sektora rolnego. Są to np. postulaty: ograniczenia liberalizacji ceł w przypadku towarów wrażliwych, uwzględnienia zapisów wprowadzających możliwość stosowania środków ochronnych na wypadek nadmiernego wzrostu importu, zagrażającego stabilności rynkowej, uzależnienia preferencji w dostępie do rynku UE od spełnienia przez importowane produkty unijnych standardów i wymogów produkcji rolnej, jak również eliminacji lub przynajmniej ograniczenia barier w dostępie do rynków krajów trzecich, na które napotyka polski eksport.

Te i inne postulaty zgłaszamy do wiodącego w sprawach handlu Ministerstwa Rozwoju i Technologii, które następnie prezentuje je w dyskusjach na forum UE właściwych dla Wspólnej Polityki Handlowej. Prezentujemy je również na forach właściwych dla rolnictwa.

MRiRW nie popiera zawarcia umów, co do których mamy obawy o ich możliwy negatywny wpływ na rolnictwo. Należy jednocześnie pamiętać, że za każdym razem decyzja w sprawie konkretnej umowy zapada na podstawie jej całościowej oceny i analizy bilansu zysków i strat. Umowy obejmują wiele sektorów gospodarki – nie tylko handel towarami rolnymi, ale również przemysłowymi, dot. rybołówstwa, liberalizacji rynku usług, zamówień publicznych i innych obszarów.

- 2. Czy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi planuje w najbliższym czasie na forum Rady Unii Europejskiej zaproponować inne rozwiązania w ramach tzw. Zielonego Ładu. Jeśli tak, to jakie?**

W ostatnich miesiącach na forum UE toczy się debata nt. uproszczenia Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i zmniejszenia obciążeń administracyjnych nakładanych na rolników. Polska, będąca aktywnym uczestnikiem tej dyskusji, opowiada się za wprowadzeniem uproszczeń i wycofaniem wymogów zbyt obciążających rolników.

W rezultacie działań podjętych m.in. przez Polskę i inne państwa członkowskie, KE 15 marca 2024 r. przedstawiła projekt zmiany dwóch aktów bazowych UE 2021/2115 oraz 2021/2116 („zmiana rozporządzeń bazowych”)¹ w zakresie m.in. warunkowości i ekoschematów. Zaproponowane zmiany są szybką reakcją na obecną sytuację w rolnictwie i stanowią efekt dyskusji nad uproszczeniami WPR. Przyjęte zmiany rozporządzeń bazowych należy ocenić pozytywnie, gdyż przepisy te usuwają albo znacznie uproszczają, zgodnie z oczekiwaniami rolników te elementy Zielonego Ładu, w tym normy w ramach warunkowości WPR, które wpływały na decyzje produkcyjne rolników lub wręcz ograniczały produkcję.

Parlament Europejski zatwierdził zmiany 24 kwietnia br. na ostatnim posiedzeniu swojej kadencji, zaś decyzja Rady UE z 13 maja br. zakończyła proces legislacyjny. Zmiany wejdą w życie następnego dnia po opublikowaniu ich w Dzienniku Urzędowym UE, tj. do końca maja.

Zmiany rozporządzeń bazowych dotyczą głównie:

- Zniesienia obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych (tzw. GAEC 8) – w zamian państwo członkowskie ma obowiązek ustanowienia odpowiedniego ekoschematu, czyli dobrowolnych i płatnych interwencji dla rolników.

5 kwietnia 2024 r. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny WPR 2023-2027 pozytywnie zaopiniował projekt uchwały wprowadzającej w Polsce od 2024 r. ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji. Ekoschemat jest dobrowolny dla rolnika. Rolnicy realizujący ten ekoschemat będą otrzymywali płatność za wyłączenie gruntów

---

¹ Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/2115 i (UE) 2021/2116 w odniesieniu do norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, zmian w planach strategicznych WPR, przeglądu planów strategicznych WPR oraz zwolnień z kontroli i kar (COM(2024)139).

ornych z produkcji – do powierzchni nie większej niż 4% powierzchni gruntów ornyc w gospodarstwie. Szacowana stawka płatności wynosi 563 zł/ha, tj. ok. 126,52 EUR/ha. Wdrożenie nowego ekoschematu umożliwi rolnikom dobrowolne wyłączenie z produkcji części gruntów ornyc, za co będą otrzymywali płatności. Na gruntach wyłączonych z produkcji będzie obowiązywał zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) oraz zakaz stosowania środków ochrony roślin.

Mając na uwadze powyższe oraz trwającą kampanię składania wniosków, wprowadza się rozwiązania legislacyjne, umożliwiające rolnikom złożenie wniosków o przyznanie płatności w ramach ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji lub dokonanie zmian już złożonych wniosków o przyznanie płatności. Projektowane są przepisy umożliwiające złożenie wniosku o przyznanie płatności w ramach nowego ekoschematu lub dokonanie zmian we wcześniej złożonych wnioskach w terminie do dnia 31 sierpnia 2024 r.

Projekt ustawy zmieniającej ustawę o Planie Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027 (UC36) w powyższym zakresie jest zamieszczony na stronie RCL – Rządowy Proces Legislacyjny . <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12384207>.

Rolnicy, którzy chcą otrzymać płatność w ramach tego ekoschematu w 2024 r. muszą najpierw złożyć standardowy wniosek w podstawowym terminie (na obecnie obowiązujących zasadach). Od dnia wejścia w życie zmienionych przepisów krajowych możliwe będzie zawniaskowanie o ten ekoschemat. Natomiast od 2025 r. rolnik będzie mógł zawniaskować o płatność w podstawowym terminie, poprzez zaznaczenie właściwego „okienka” we wniosku.

Zgodnie ze zmianą rozporządzeń bazowych, wdrożenie nowego ekoschematu pozwoli na zniesienie obowiązku ugorowania 4% gruntów ornyc w ramach normy GAEC 8 już w 2024 r. Tym samym w Polsce, po wprowadzeniu w 2024 r. nowego ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji i nowelizacji prawa krajowego w tym zakresie, norma GAEC 8 będzie się składała tylko z dwóch elementów: (i) zachowanie elementów krajobrazu, (ii) zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych.

- Uproszczenia w normie dot. obowiązku utrzymania okrywy glebowej (tzw. GAEC 6) – państwo członkowskie będzie miało swobodę w decydowaniu w jakim okresie roku ustanowić obowiązek utrzymania okrywy glebowej.

Propozycja wychodzi naprzeciw polskim postulatom i oczekiwaniom rolników. Najważniejszym uproszczeniem jest wprowadzenie dla państwa członkowskiego możliwości wyboru, w jakim okresie roku ustanowić obowiązek utrzymania okrywy glebowej.

- Uproszczenia w normie dot. zmianowania (tzw. GAEC 7) – rolnicy teraz będą mieli wybór, czy stosować dywersyfikację upraw, czy zmianowanie.

Dzięki zmianie rozporządzeń bazowych państwa członkowskie mają możliwość wprowadzenia w ramach normy GAEC 7 (obok zmianowania) również dywersyfikacji upraw. Tym samym w Polsce rolnik będzie miał wybór czy stosować zmianowanie na 40% powierzchni gruntów ornych każdego roku, czy stosować dywersyfikację upraw. W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw dla gospodarstw od 10 do 30 ha wystarczy posiadać 2 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75% w strukturze zasiewów, a dla gospodarstw powyżej 30 ha wystarczy posiadać 3 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%, a dwie uprawy główne więcej niż 95% w strukturze zasiewów.

- Zwolnienia gospodarstw do 10 ha użytków rolnych z kontroli i sankcji za niespełnianie warunkowości.

Obciążenie administracyjne mniejszych gospodarstw (do 10 ha użytków rolnych) zostanie złagodzone poprzez zwolnienie ich z wizyt kontrolnych, mających na celu sprawdzenie przestrzegania wymogów warunkowości. Gospodarstwa te będą również zwolnione z kar.

W tym momencie konieczne jest jak najszybsza publikacja obecnie procedowanej na forum UE zmiany unijnych rozporządzeń bazowych, której konsekwencją będzie nowelizacja krajowych aktów prawnych w tym zakresie. Przyjęcie tego projektu i jego wdrożenie powinno wpłynąć na poprawę sytuacji ekonomicznej rolników.

Polska nadal pozostaje aktywnym uczestnikiem debaty nad uproszczeniem na forum UE, prezentując swoje propozycje m.in. w zakresie warunkowości i ekoschematów, na poziomie roboczym jak i na forum Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa. Polska opowiada się m.in. za uproszczeniem procedury wprowadzania zmian do planów strategicznych a także za odstąpieniem od wprowadzania normy GAEC 2 (ochrona terenów podmokłych i torfowisk), ponieważ jej wprowadzenie od 2025 r. może spowodować nadmierne wyłączenie użytków rolnych z produkcji, a tym samym wpłynąć na ograniczenie możliwości produkcyjnych.

Niezależnie od powyższego, na poziomie przepisów krajowych Polska stara się maksymalnie uprościć procedury i odpowiadać pozytywnie na postulaty w zakresie zmian pierwotnie przyjętych rozwiązań w kierunku dalszych uproszczeń. Obecnie przedstawiliśmy do akceptacji KE szereg propozycji zmian PS WPR i mamy nadzieję na sprawną ich akceptację tak, aby planowane rozwiązanie pomogły rolnikom już w kampanii 2024 r.

3. Czy przewidziane są działania zmierzające do zniesienia ograniczeń chowu i hodowli zwierząt?

Informuję, że nie istnieją przepisy, które nakazywałyby rolnikom ograniczanie hodowli zwierząt ani nie są prowadzone działania zmierzające do przyjęcia tego typu rozwiązań legislacyjnych.

Głównym założeniem Europejskiego Zielonego Ładu jest doprowadzenie gospodarki UE w 2050 r. do stanu, w którym będzie ona neutralna klimatycznie, tj. w której wszystkie emisje gazów cieplarnianych będą bilansowane przez pochłanianie. Założenie to wymaga stopniowego ograniczania emisji GHG we wszystkich sektorach gospodarki. Cel redukcyjny dla sektora rolnego nie został jednak sformułowany w żadnym akcie prawnym, istnieje natomiast wspólny cel (17,7% redukcji GHG w 2030 r. w stosunku do 2005 r.) określony dla 4 sektorów łącznie: rolnictwa, transportu, gospodarki odpadami i sektora komunalno-bytowego (sektory te określane są jako sektory non-ETS). Emisje z rolnictwa stanowią w Polsce około 16-17% emisji w całym non-ETS i pochodzą w głównej mierze z hodowli zwierząt (fermentacja jelitowa) i nawożenia.

W chwili obecnej nie istnieją jednak żadne przepisy, które nakazywałyby rolnikom ograniczanie liczby zwierząt, które utrzymują. Przeciwnie, MRiRW wdraża szereg instrumentów wsparcia służących rozwojowi tej gałęzi produkcji rolnej. Wsparcie, które jest oferowane rolnikom obejmuje m.in.:

- płatności związane z produkcją do zwierząt (ok. 350,6 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026);
- ekoschemat Dobrostan zwierząt (ok. 281 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026);
- interwencję Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie (ok. 22 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026).

Produkcja zwierzęca jest także wspierana pośrednio poprzez wsparcie do ekstensywnego użytkowania trwałych użytków zielonych (ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, praktyka Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych (TUZ) z obsadą zwierząt).

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych